

OTEVŘENÉ ÚVALY

Bude centrum Úval vypadat takto?

Z obsahu:

Studie centra města
– dobrý pokus o vykročení

Dobrá věc se podařila, aneb dětské hřiště
na Slovanech je realitou

Obrázek, který vidíte, se může stát za několik let skutečností. 27. června 2008 byl poprvé představen návrh regenerace centra Úval z pera architektonického ateliéru ALT Architekti. Výstava tohoto návrhu proběhla během letošního léta, 11. září se o tomto návrhu konala veřejná diskuse.

	Kolik činí cena našeho bezpečí?	4
	Když máš na tlačenu s cibulí a desítku pivo, nemůžeš jíst kaviár a zapíjet ho šampaňským	8
	Když je SPR tupý	10
	Rekultivaci lomu v Riegrově ulici bude konečně dána šance	11
2	Přijímání dětí do mateřských škol v Úvalech – návrh bodového systému	11
	Mateřskou školu Kollárova čeká rozšíření	12
	Změny v organizaci vlakové dopravy	13
	Zdravotní středisko z jiného úhlu	13
	Nerudovské „kam s ním“?	14
	Malý příspěvek našeho sdružení k biodiverzitě v Úvalech	16
7	Zónová čtyřicítka v Úvalech nebo projekt Shared Space?	16

Slovo na úvod

Milé Úvalačky, milí Úvaláci,

držíte v rukou první poprázdňinové číslo našeho časopisu. Léto bývá obvykle okurkovou sezónou, kdy se toho až tak moc obvykle neděje, a tak se v novinách obvykle dočítáme zprávy o další české učitelce sežrané žralokem na Jadranu. Úvalské léto však okurkové rozhodně nebylo. Posuďte sami: městu byl představen projekt regenerace centra města z rukou ateliéru ALT Architekti, naše sdružení úspěšně zahájilo projekt stavby dětského hřiště na Slovanech, po velkých diskusích byl v zastupitelstvu schválen strategický rozvojový plán a vedení města přišlo s projektem zřízení městské policie v Úvalech. Samé pozitivní zprávy. Nebo je tomu jinak?

O tom všem a nejen o tom, se dočtete v našem časopise

Hezké počtení

Petra Kyselová
Šéfredaktorka časopisu

Petra Kyselová

členka sdružení Otevřené Úvaly

tepelné čerpadlo topný olej
fotovoltaika
plyn
solární kolektory
kotel na uhlí

**POMŮŽEME VÁM
TO ROZSEKNOUT**

- ENERGETICKÉ AUDITY A PORADENSTVÍ
- FOTOVOLTAICKÉ SYSTÉMY A ELEKTRÁRNY
- SYSTÉMY PRO VYTÁPĚNÍ A OHŘEV VODY

www.novatrix.cz

Studie centra města – dobrý pokus o vykročení

Již několik měsíců je občanům města k dispozici studie obnovy centra Úval a přilehlého okolí. Tato studie byla vystavena v přízemí č.p. 95 na náměstí. Nevím, kolik občanů se na vystavené návrhy přišlo podívat, ale my jsme tam byli. Studii jsme pečlivě prostudovali na místě i doma z obdržené dokumentace a také jsme se zúčastnili opravdu zajímavé diskuze s autory na závěr výstavy. Dovolte nám přinést některé naše připomínky a náměty k této studii a také postřehy z přímé debaty s architekty.

Na úvod je třeba konstatovat, že zpracování studie centra města je záslužný počin a může posloužit jako první nástin možností řešení této části Úval a první krok k jeho rekultivaci a oživení. Na druhou stranu je z výsledku studie vidět úplná absence jasného zadání města architektům. Celkově tato studie nesleduje žádnou nosnou ideu, nevtiskává centru města žádného „ducha“, nepřináší žádný originální nápad hodný tohoto přelomového kroku. Nikdy přímo neplatí, že nejjednodušší a konzervativní řešení je to nejlevnější (jak na diskusi tvrdil pan starosta). Nicméně i podle něj je studie živým dokumentem, který bude jistě možné dopracovat a upravit. Současně bude nutné zpracovat i další obdobné studie pro ostatní navazující oblasti města (cukrovar, okolí nádraží, ...)

Co ovšem musíme studii zejména vytknout, je jeden velmi zásadní problém. Studie nijak nereaguje na plánované navýšení počtu obyvatel výstavbou nových čtvrtí na Hostýně. Vždyť masivní nárůst počtu nových občanů (a to zejména mladých rodin) jednoznačně zvýší nároky na dopravní obslužnost centra města – dojezd do školy, návštěvy městského úřadu ... Studie možná řeší tuto problematiku při současném zatížení, ale budoucí nárůst počtu obyvatel (až o 70% oproti současnému stavu) v dopravním řešení centra nijak výrazně nerozpracovává.

K jednotlivým částem studie:

Doprava

Na setkání s autory studie se k tomuto bodu rozpoutala velmi vášnivá diskuze. Zejména vedení dopravy náměstím bylo rozsáhle rozebíráno. Za zmínku stojí jeden velmi zajímavý nápad, který zde padl: vyloučit z náměstí dopravu úplně, ve větším či menším rozsahu, ale tak, aby náměstí nebylo přetínáno průjezdnou komunikací. Např. při omezení vjezdu jen ke drogerii a vytvořením dostatečné možnosti krátkodobého parkování by v dolní části náměstí vznikl mnohem otevřenější prostor pro využití k odpočinku a setkávání. Tento nápad, ačkoli se na první pohled může zdát jako nereálný, stojí určitě za zvážení a diskusi. Samozřejmě se musí zohlednit i v úvahách o přilehlém okolí náměstí, zejména o parkovacích plochách v jeho dosahu.

V této souvislosti se nám jeví jako velmi diskutabilní návrh jednosměrných a obousměrných ulic (Smetanova jednosměr-

ná !, Nerudova jednosměrná !) a návrh nových komunikací (komunikace hájem do ulice v Podhájí, obousměrná komunikace Chaloupkami k Fabráku a zpět k Multitecu). Tyto návrhy, budou-li vůbec realizovatelné, bude třeba velmi dobře zvážit a prodiskutovat .

V menším rozsahu řeší studie dopravu pěší a cyklotrasy. Bohužel z ní není jasné, jak budou vytvořeny cyklotrasy na stávajících komunikacích, tzn. jak budou ochráněny cyklisté při provozu na poz. komunikacích. Vytvoření cyklostezek přece neznamená jen jejich vyznačení.

Studie a úpravy náměstí

Na rozdíl od studentských návrhů z roku 2005 nepřináší studie na náměstí nic nového. Postrádáme ve větší míře oddělující nízku zeleň, záhony, květiny ... Také možné umístění vodních prvků, hracích ploch pro děti před školou a míst pro setkávání seniorů by náměstí podle našeho názoru prospělo. Navrhovaná podoba náměstí má stále charakter pouze průjezdné komunikace s navrženými odstavnými plochami, převažující dlažba činí z náměstí jen velké parkoviště. Podle nás je nutno prostor pojmout jako centrum města a důsledněji oddělit tzv. klidovou zónu od dopravy – zejména pokud zde nebude doprava výrazně omezena, (samozřejmě se zachovááním příjezdu pro zásobování, hasiče, sanitku apod ...).

Radnice

V tomto bodě se plně shodujeme s návrhem architektů umístit nové sídlo MěÚ v čp. 95 a 18.

Celkový návrh na rekonstrukci těchto budov a zejména návrh nové podoby „osmnáctky“ byl živě diskutován jak uvnitř našeho sdružení, tak na veřejném setkání s architekty. Převládá názor, že přebudování č.p. 18 na novou reprezentativní budovu radnice je velmi žádoucí. Bude ale potřeba hodně citlivě pojmout její průčelí směrem do náměstí a pečlivě zvážit její návaznost na okolní budovy. Naopak, s návrhem zadního traktu nové radnice a zejména se způsobem jejího napojení na prostor Multitecu byl vyjádřen naprostý souhlas. Toto řešení považujeme za zdařilé a na rozdíl návrhu náměstí za naprosto originální a inspirativní. Vřele doporučujeme všem, kteří ho ještě neviděli, jeho shlédnutí.

Bude určitě nutné dále rozpracovat vyřešení dopravní obslužnosti nové radnice. Jako schůdné a žádoucí řešení se jeví přivádět dopravu k radnici nikoli z náměstí, ale od Multitecu, kde by bylo vybudováno velké parkoviště a pěší propojení přes Výmolu s tím, že doprava z Riegrovy ulice od mostku přes Výmolu by byla omezena pouze pro zásobování.

Multitec

Jednoznačně se přikláníme k té variantě studie, která navrhuje pojmout tento areál pouze jako administrativní, parkovací a venkovní oddychové prostory, včetně parkovacích stání pro návštěvníky radnice. Parkové úpravy pěšími komunikacemi předpokládáme plynule propojit se zadním traktem radnice. V žádném případě zde nechceme budovat rozsáhlé prostory sportovní aktivity (sportovní hala) a nebo kulturu (kino). Tyto činnosti bude určitě s úspěchem možné umístit do jiných lokalit města, které tato studie neřeší. Např. cukrovar je ve Strategickém rozvojovém plánu města uvažován jako další lokální centrum, proč tedy kulturní a obchodní aktivity nesměřovat sem?

Sportovní hala a okolní prostory v údolí Výmolý

Architektonická studie přejala původní návrh haly TJ Sokol, který se pro svou velikost a umístění nesetkal s úplným přijetím občanů a architektů A.LT. Zejména proto nechala TJ Sokol přepracovat. Nový návrh byl poprvé představen na závěrečném setkání s autory studie. Hala je výrazně nižší a pro oblast údolní nivy pod Sokolovnou mnohem přijatelnější. Autory studie, dalšími architekty i ostatními přítomnými byl hodnocen pozitivně. Bude zřejmě uspořádáno následné jednání mezi zástupci TJ Sokol, autorem návrhu haly arch. Fránkem a architekty města ohledně konečného umístění sportovní haly v údolní nivě zejména s ohledem na sportovní činnost Sokola a jeho provozní potřeby.

Celkový návrh údolí Výmolý mezi kostelem a Tyršovou ulicí počítá především s využitím pro sportovní účely a oddych. Doporučuje rozmístění hřišť, zeleně, parků, komunikací a parkovacích ploch tak, aby vznikl jednotný a ucelený prostor.

Velmi zajímavý je i návrh na využití proluky v dolní části Tyršovy ulice dopravně napojený na tuto ulici a na komunikaci vedoucí na úpatí svahu celou touto oblastí.

Závěrem je znovu nutné konstatovat, že předložená studie představuje pro naše město opravdu významný krok. Bude-li takto přijímána občany města, kteří se s ní v co nejširší míře ztotožní nebo k ní vyjádří své připomínky, bude znamenat odrazový můstek k opravdovému pozvednutí úrovně centra a města jako takového. Naše sdružení se projektu regenerace centra města proto bude i nadále aktivně účastnit.

Jsme však přesvědčeni, že studií regenerace centra města by projekt skončit neměl. Dle našeho názoru je při rekonstrukci Úval potřeba postupovat plánovaně i mimo centrum. A to už souvisí s tím, jaké naše město chceme mít. Shodu na této otázce budeme ještě muset všichni v Úvalech hledat.

Michal Breda

zastupitel za sdružení Otevřené Úvaly

září 2008

Zajímá Vás, jak vypadají plány na regeneraci centra města?

Navštivte naše internetové stránky
www.otevreneuvaly.cz
a stáhněte si informační materiály!

Diskutujte na našem webu. Ptejte se našich členů a zastupitelů na to, co byste potřebovali vědět!

Kolik činí cena našeho bezpečí?

Před minulým zastupitelstvem (konalo se 28.8.) byl paní místostarostkou zastupitelům představen záměr na zřízení městské policie v našem městě.

Na úvod stručná rekapitulace tohoto záměru:

Termín zřízení a související výdaje:

- 1) zřízení od 1.1.2009 (toto datum ostatně prezentoval i pan starosta v Modrých stránkách Úvalska)
- 2) Počet strážníků: 8 + 1 vedoucí městské policie, čili celkem devět osob
- 3) Městská policie by fungovala v režimu 24/7/365 nebo-li 24 hodin denně, sedm dní v týdnu po celý rok
- 4) Náklady na zřízení městské policie: v prvním roce cca 11,5 milionu Kč (v této sumě jsou zahrnuty náklady na pořízení služebního vozidla, zbraňové a přístrojové vybavení, stejno-kroje, mzdy atd.), v dalších letech by provozní náklady včetně mezd činily cca 10 milionů Kč.

Příjmy:

1) podíl městyse Škvorec, který údajně projevil zájem o služby městské policie (částka v rozmezí 0,5 – 1 milion Kč ročně), zřejmě by se jednalo o podíl ve výši mzdových nákladů na jednoho strážníka

2) příjmy z vybraných pokut (dopravní přestupky, přestupky proti občanskému soužití a pořádku atd.). Výše těchto příjmů specifikována nebyla, můžeme vycházet ze skutečností měst, která městskou policii již zřídila. Tam se jednalo zhruba o příjmy odpovídající 30%-40% nákladů na městskou policii. Toto však předpokládá, že zejména dopravní přestupkovou agendu (nejčastěji rychlost a parkování) řeší místní úřad, což zatím není případ Úval – zde tuto agendu řeší městský úřad v Brandýse nad Labem, takže peníze z pokut by šly do Brandýsa. Jinými slovy, tato částka by byla v Úvalech podstatně nižší, když budeme velcí optimisté, předpokládejme 10%

3) příjmy z provozování pultu centralizované ochrany neboli obdoba služby, kterou již dnes poskytují bezpečnostní agentury.

Shrnutí: z rozpočtového hlediska by se jednalo o náklady ve výši cca 10 mil. Kč ročně (v prvním roce 11,5 mil. Kč) oproti příjmům ve výši cca 1,5 - 2 mil. Kč ročně.

Roční zátěž pro rozpočet města by tak činila částku cca 8 - 8,5 mil. Kč.

Po velké diskusi mezi zastupiteli byl prozatím na zastupitelstvu 28. srpna odsouhlasen pouze obecný záměr bez konkrétních termínů a finančních závazků.

Jaký je náš názor na zřízení městské policie a jaký navrhujeme případný další postup?

Bezpečnost obyvatel našeho města a s tím související úroveň kriminality je důležitým tématem, které se týká každého z nás. A každý z nás také hodnotí úroveň svého životního komfortu, jak bezpečně se cítí ve svém domově. S ohledem na to, co jsme teď uvedli, bychom měli tento projekt přivítat. Přesto jsme to nakonec neudělali a projekt společně s ostatními zastupiteli odsouhlasili jen v obecné rovině. Proč? To se dozvíte dále.

Úvodem je potřeba konstatovat, že současným trendem je přenášení stále větší zodpovědnosti a kompetencí státu na města a obce. Bohužel tomu neodpovídá přesun finančních prostředků – města a obce tak doplácí na stát. Stejně je tomu v oblasti bezpečnosti – z posledních novel zákonů a policejní reformy zcela jasně plyne, že čím dál tím více poroste úloha městské policie, která by měla výhledově převzít agendu Policie ČR – zejména dopravní přestupky, pouliční kriminalitu, krádeže, veřejný pořádek atd. Policie ČR by se pak měla věnovat nejzávažnější kriminalitě. To vše je otázka horizontu budoucích let, nicméně z ní jasně plyne, že do budoucna se město Úvaly zřízení městské policie nevyhne.

Otázka tedy nestojí tak, jestli městskou policii v Úvalech zřídít nebo nikoliv, ale spíše kdy ji zřídít a v jakém rozsahu.

Pakliže vyjdeme z výše uvedeného, musíme si odpovědět na otázky další. Z našeho pohledu zejména tyto:

- 1) jaká současná bezpečnostní situace v Úvalech?
- 2) potřebujeme městskou policii právě teď?
- 3) co by měla městská policie dělat, jak by se doplňovala s Policií ČR?
- 4) jsou náklady na zřízení městské policie adekvátní a je její zřízení prioritou v investičním plánu města?
- 5) můžeme roli městské policie v současnosti nějak nahradit – jaké jsou alternativy?

Ad 1) Jaká je současná bezpečnostní situace v Úvalech?

Přes obecné přesvědčení některých obyvatel Úval můžeme říci, že bezpečnostní situace v Úvalech je v kontextu Prahy a Středočeského kraje nadprůměrně dobrá. V porovnání s roky 2006/2007 se v letošním roce (i když statistiky nejsou úplně a o všem vypovídající) úroveň kriminality v regionu Brandýska a sousedícího Českého Brodu nijak nevyšla, ba v některých ukazatelích (loupeže, násilná kriminalita) mírně poklesla nebo stagnuje (krádeže aut). Zvýšila se kriminalita spočívající ve vloupání do rodinných domů a bytů související s rozrůstající se satelitní zástavbou kolem Prahy.

Ad 2) Potřebujeme městskou policii právě teď?

S ohledem na údaje uvedené v předchozím odstavci je zřejmé, že zřízení městské policie není z hlediska bezpečnosti občanů na pořadu dne. Ostatně, není tomu tak dávno, co se městu Úvaly podařilo po dlouholetém úsilí přesvědčit vedení Policie ČR, aby v Úvalech zřídila služebnu. Tuto služebnu město svým nákladem ve výši 2 milionů Kč pro potřeby Policie ČR rekonstruovalo, je tedy zcela namístě žádat, aby se tato investice městu vrátila – aktivní činností místních příslušníků Policie.

Ad 3) Co by měla městská policie dělat, jak by se doplňovala s Policií ČR?

Tuto otázku jsme kladli paní místostarostce a panu starostovi. Nechceme vypadat jako ignoranti, ale skutečně nám není zcela jasné, co by nyní městská policie v Úvalech dělala a v čem by byl její přínos oproti současnému stavu. Tak jistě, městští strážníci by mohli měřit rychlost (a v Úvalech by se našla místa, kde je to potřeba), ale neměla by náhodou toto dělat Policie ČR, když už jí tu máme? Pak by také městská policie mohla řešit parkování ve městě, což ovšem nemá smysl do té doby, než bude udělána dopravní koncepce a řešení centra města, zejména parkování u nádraží a v přilehlých ulicích a na Náměstí Arnošta z Pardubic.

Ale co by městští strážníci dělali dále? Koncepce a obsah práce městské policie nám bohužel nyní představena nebyla. Podle našeho názoru je však potřebné vědět, jakou službu občané města s městskou policií získají. Připojování domů na pult centrální ochrany totiž asi hlavní náplní práce městské policie nebude a navíc, kdo ho chtěl, tak si ho už mohl pořídit u SV Agency, která již v současnosti na základě smlouvy s městem pracuje (její strážníci například hlídají ráno u přechodu u školy a konají obhlídky po městě). Náklady na tuto službu činí cca 130 000 Kč ročně). Představa, že městští

policisté zabrání vzniku černých skládek v našem katastru je již zcela iluzorní (jednoduché počty: počet strážníků /43 km úvalských ulic*24 hodin denně).

Ad 4) Jsou náklady na zřízení městské policie adekvátní a je její zřízení prioritou v investičním plánu města?

Jak jsme již uvedli, v záměru na zřízení městské policie v Úvalech se operuje s nákladovou částkou ve výši 11,5 mil. Kč v prvním roce a cca 10 mil. Kč v letech dalších. Na mzdy je počítáno s částkou 9,4 mil. Kč, což činí 1,044 mil. Kč na osobu ročně, jinými slovy to vychází po odečtu odvodů na hrubou mzdu 56 574 Kč hrubého měsíčně. Jedním z nejatraktivnějších povolání v Úvalech se tak zřejmě stane práce městského strážníka. Ale vážně, například Brandýs nad Labem má 13 městských strážníků při ročních nákladech včetně mezd a investic(!) ve výši 10 mil. Kč, Lázně Bohdaneč mají při polovičním počtu strážníků roční rozpočet 2,7 mil. Kč neboli při přepočtu na úvalské poměry by tomu odpovídala částka cca 5,5 mil. Kč.

Z uvedeného plyne, že náklady na provoz městské policie v Úvalech jsou plánovány o cca 45% vyšší než by odpovídalo standardu. Proč tomu tak je, nevíme.

To však není možná to nejpodstatnější. Důležitá je jiná věc. V současné době má město v rámci svých běžných rozpočtových příjmů k dispozici volných cca 8 – 10 milionů Kč, které může použít na investice do infrastruktury, podporu kultury, regenerace centra atd. Městská policie v plánovaném rozsahu by všechny tyto peníze pohltila. V období do konce roku 2013

(což je konec současného rozpočtového období EU) by tak město na městskou policii vydalo celkem cca 52 milionů Kč. Pokud by tyto peníze byly použity rozumně ke kofinancování projektů dotovaných ze strukturálních fondů EU, reprezentují částku ve výši cca 140 milionů Kč, které by bylo možno proinvestovat v Úvalech (kanalizace, ulice, opravy městského majetku atd.).

Má mít městská policie takovou prioritu, abychom tyto peníze obětovali?

Ad 5) Jaké jsou tedy alternativy, jak můžeme městskou policii nahradit?

Alternativy ke zřízení městské policie jsou dle našeho názoru zejména tyto:

1) intenzivnější spolupráce s Policií ČR. Je nám jasné, že možnosti města v úkolování státní policie jsou omezené, ale přesto jsou, protože zákon o obcích umožňuje starostovi, aby po policii vyžadoval spolupráci v oblasti zajištění veřejného pořádku. Jde tedy o to, abychom tento zákon v Úvalech využívali.

2) technická opatření: proti pouliční kriminalitě se v mnoha obcích a městech osvědčil kamerový systém. Vybudování základního kamerového systému s centrálním serverem vyjde na cca 1 mil. Kč, přičemž na budování tohoto systému lze čerpat dotace. Jinou možností je uzavřít dlouhodobou smlouvu se soukromou agenturou, která by pro město kamerový systém vybudovala a za podmínek daných městem jej pro město provozovala. To by snížilo průběžnou náročnost na rozpočet města. Pokud se týká dopravních přestupků, lze jejich výskyt omezit také technicky: retardéry, ostrůvky v ulicích, stacionárními radary (1 radar se záznamovým zařízením vyjde na cca 100 tis. Kč). To samozřejmě bude vyžadovat finance, jedná se však o investice související s rekonstrukcí infrastruktury města a bude k nim muset dojít tak jako tak.

3) budování takového prostředí v Úvalech, které naváže na celosvětový trend snižování kriminality, kde prvořadým úkolem policie není dopadnout co nejvíce přestupitelů zákona, ale budovat prostředí, ve kterém bude k přestoupení zákona co nejméně možností. Takovým prostředím je například prostředí upravené a ne prostředí, kdy některé části města vypadají, jako když jimi prošla nedávno třicetiletá válka.

Co tedy navrhujeme?

Shrneme-li obsah toho, co jsme napsali, asi Vás nepřekvapí, že jsme rozhodně proti tomu, aby byla městská policie v Úvalech zřizována v rozsahu a termínu, jak nám bylo prezentováno. I když v obecné rovině souhlasíme s tezí, že Úvaly budou městskou policii potřebovat, domníváme se, že momentálně naše město má jiné priority, zejména dobudování infrastruktury (školky, dobudování MDDM, školy, zázemí pro městskou knihovnu, kanalizaci, ulice atd.).

Rovněž se domníváme, že požadovaného efektu zvýšení bezpečnosti se dá dosáhnout cestou kombinace technických opatření a spolupráce s Policií ČR.

Naši zastupitelé budou proto navrhnout následující postup:

1) zahájení účinnější a intenzivnější spolupráce s místním oddělením Policie ČR, zejména pak využíváním kompetencí starosty vyplývajících ze zákona o obcích

2) zahájení budování kamerového systému ve městě, zejména pak s využitím možných dotací nebo dlouhodobých smluv se soukromými bezpečnostními agenturami. Vybudování základního kamerového systému by mohlo být učiněno do konce roku 2010.

3) realizaci dopravních technických opatření, která budou omezovat dopravní přestupky a zvyšovat bezpečnost chodců a cyklistů

4) .... a teprve potom, kolem roku 2013 vybudování funkční městské policie

Petr Borecký

předseda sdružení Otevřené Úvaly

Lída Milerová

členka sdružení Otevřené Úvaly

P.S. Po napsání tohoto článku se podařilo městu zařadit do programu Ministerstva vnitra ČR, dle kterého by město v roce 2009 získalo dotaci 2.5 milionu Kč na nákup nového hasičského vozu. S ohledem na nutnou spoluúčasť města navrhla paní místostarostka odložení projektu na zřízení městské policie na rok 2010. Ostatní údaje v článku jsou však i nadále aktuální.

Jaký je Váš názor na budování městské policie v Úvalech?

Co byste navrhovali udělat pro posílení bezpečnosti v Úvalech? Budeme rádi za Vaše nápady! Kontaktujte naše členy nebo napište na redakce@otevreneuvaly.cz. K diskusi na toto téma můžete využít i náš web na www.otevreneuvaly.cz.

**VYUŽIJTE MOŽNOSTI
INZEROVAT
V ČASOPISE
OTEVŘENÉ ÚVALY.**

**VÍCE INFORMACÍ NAJDETE
NA
WWW.OTEVRENEUVALY.CZ**

Dobrá věc se podařila, aneb dětské hřiště na Slovanech je realitou

**Vážení Úvaláci,
je to téměř rok a půl, co jsme Vás poprvé seznámili se záměrem vybudovat Oddychovou a rekreační zónu „Mezi Slovany“, jejíž součástí bylo i hřiště pro nejmenší děti.**

V červnu tohoto roku jsme se na Vás, zvláště pak obyvatelé nových a starých Slovan, obrátili s prosbou o finanční, materiální či brigádnickou podporu pro vznik dětského hřiště.

Byli jsme překvapeni, s jak velkou odezvou jste na tuto výzvu reagovali. Finančně nám více či méně přispěli nejen samotní obyvatelé, ale také několik místních podnikatelů a firem (seznam dárců viz. níže). Nutno dodat, že s nabídkou pomoci nám ozývají lidé i nadále. Ke dni 31. 8. 2008 jste na dětské hřiště s pěti herními prvky a oplocením přispěli částkou 54 706,55 Kč. Během září přibylo na účet dalších 63 183 Kč. V současné době tedy máme k dispozici částku 117 889,55 Kč. Tyto finance plně postačují na realizaci I. etapy projektu Oddychové a rekreační zóny „Mezi Slovany“ - dětské hřiště.

Je důležité říci, že jste nepřispěli jen penězi, materiálně či prací, ale i nápady, které jsme rádi využili. I nadále lze finančně přispívat na účet č. 434261339/0800, variabilní symbol 888, neboť není všem etapám konec. V současné době připravujeme pokračování. Nadaci VIA jsme podali žádost o podporu projektu Oddychové a rekreační zóny „Mezi Slovany“ v rámci programu „Pomáháme lidem zlepšovat místo, kde žijí“. Zde žádáme o podporu ve výši 200 000 Kč. Tato částka by nám umožnila zahájení prací na dalších etapách projektu.

Vybudování dětského hřiště se oproti původnímu předpokladu o měsíc zpozdilo, protože musela proběhnout „úřední“ fáze projektu. Instalace herních prvků totiž podle nového stavebního zákona vyžaduje územní souhlas stavebního úřadu. Podmínkou tohoto souhlasu byl i souhlas všech sousedů. Nicméně i díky vstřícnosti městského úřadu se nám podařilo

vybudovat dětské hřiště na počátku října, kdy je ještě celkem hezké počasí na to, aby se děti mohly na novém hřišti pořádně vydovádět.

Závěrem chceme poděkovat Vám všem, kteří jste na vybudování dětského hřiště nějakým způsobem přispěli a zároveň popřát dětem, aby se jim na novém hřišti líbilo.

**Děkujeme všem dárcům, kteří nové hřiště podpořili
jak finančně, tak svojí dobrovolnou prací.**

Seznam dárců:

Adam Jiří	Mahdal Marek
Auto Protec s.r.o. – Jan Němec	Mach Jaroslav
Bílek Tomáš	manželé Ekrtovi
Bílková Radka	manželé Karáskovi
BN Leasing	manželé Kytkovi
Boháč Jiří	manželé Malinkovi
Borecký Petr	manželé Mouchovi
Drobňák Roman	manželé Nesejtovi
Franěk Petr	ODS-oblastní pobočka Praha
Charvát Petr	Paštika Radek
Kára Michal	Petr Martin
KC-Trans	Řezníček Petr
Kolařík Martin	Šebelová Marie
Kosmanová Klára	Walterová Jitka
Kulhavá Monika	Zrostlík Marek
Lukáš Marek	členové o.s. Otevřené Úvaly

Vyúčtování příjmů a nákladů na zřízení dětského hřiště na Slovanech najdete na informační ceduli hřiště na Slovanech a na webu Otevřených Úval.

Případný zůstatek peněz z projektu bude použit na zahájení II. a III. etapy projektu

Hana Němcová

členka sdružení Otevřené Úvaly

Mirka Borecká

členka sdružení Otevřené Úvaly

*Když se sen stane skutečností ...
aneb
I Vy můžete změnit své město*

Sdružení Otevřené Úvaly si Vás dovoluje pozvat na

Slavnostní otevření nového dětského hřiště na Slovanech

Sobota , 18. 10. 2008 od 13 hod.
prostor mezi ulicí Chorvatská a objektem leteckých modelářů
pod fotbalovým hřištěm

Program:

- úvodní slovo garantů projektu ze sdružení Otevřené Úvaly
- úvodní slovo zástupce města Úvaly
- slavnostní otevření hřiště

Těšíme se Vás, protože díky Vám hřiště vzniklo!

PS: děti, nezapomeňte si nůžky na přestřižení pásky.

Když máš na tlačenku s cibulí a desítku pivo, nemůžeš jíst kaviár a zapíjet ho šampaňským

aneb rozhovor s Janou Pospíšilovou, ředitelkou
Městského domu dětí a mládeže v Úvalech.

K rozhovoru se scházíme v době, kdy slavíš „20.výročí“ ve funkci ředitelky domu dětí a mládeže. To je vždycky příležitost k určité statistice. Dům dětí je velmi dobře u Úvaláků zapsán, možná by je zajímala nějaká čísla ze zákulisí. Můžeš například srovnat počáteční a současné počty kroužků, dětí, vedoucích, táborů, apod. Lze vůbec odhadnout, kolik prošlo za ta léta „domečkem“ celkem dětí?

Odpověď na tuto otázku mi usnadní každoroční výkaz. Tak si můžeme udělat srovnávací tabulku:

Letošní zápis do kroužků byl v historii našeho domečku nejrychlejší, zájem rodičů i dětí byl největší a vzhledem k naplnění kapacity 800 účastníků kroužků byl poprvé v historii předčasně ukončen. Tahle skutečnost je potěšující, ale zároveň nesmírně zavazující.

Co se týče počtu dětí, které prošly domečkem jen při pravidelné činnosti, tak to je 11176 .

Při akcích a příležitostné činnosti je to něco okolo 100 000 dětí a rodičů, na táborech jsme měli 2801 dětí. Když jsem teď sečetla ta čísla z výkazů, tak mě to samotnou překvapilo.

To je úctyhodné číslo. O které kroužky je největší zájem, které naopak již nefungují?

V současnosti je největší počet zájemců z řad tanečnicků. Nabídka MDDM se řídí poptávkou a prostory, které máme k dispozici. Během těch 20 let jsem měli celou řadu zajímavých kroužků, které dnes již nefungují, např. dívčí kluby, kroužky šití, pletení, přírodovědy, němčiny, španělštiny, stepu, fotografický kroužek, muzikantský klub (k tomu se letos vracíme formou M klubů,) klub mládeže apod.

Rok	Počet kroužků	Počet dětí	Počet pedag. prac.	Počet exter. prac.	Počet provoz. prac.	Letní tábory	Počet účast. LT	Počet akcí	Počet účast. akcí
1988	15	251	2	4	1	1	24	4	524
2006/07	61	707	4	17	1	5	186	103	7398
2007/08	63	744	4	17	1	7	216	109	8905

V domě dětí se dá už hovořit o tradici, kterou mají výstavy a komorní hudební recitály. Můžeš zmínit některé osobnosti, které domem dětí prošly, na koho nezapomeneš?

Těch byla celá řada. Jednak z řad dětí, které nás reprezentovaly na různých soutěžích, jednak osobnosti vedoucích, kteří je k úspěchu přivedli, pak osobnosti úvalské kulturní sféry a osobnosti z řad básníků, spisovatelů, hudebníků, malířů, sochařů, grafiků, fotografů, herců, zkrátka náš domeček měl štěstí, že každý měsíc patřil „vlasti a uměním“. Všichni tihle lidé obohatili náš život, každý z nich byl zajímavý a měl co říci, ale nikdy nezapomenu na pana Radovana Lukavského, velkého umělce, přesto člověka nesmírně skromného a se srdcem na pravém místě, tudíž v dnešní době člověka velmi vzácného.

Bez dobrého týmu by to nešlo

Opravdu bys nechtěla zmínit alespoň „billáky“ – třeba jako zajímavost – a že i Vašek Bláha patřil mezi lektory ?

Je pravda, že Vašek patří mezi lektory pořadů a z úvalské části Divokýho Billa prošli domečkem jako děti všichni. Když ale zmíním „Billáky“, pak musím uvést i ty, kteří nás úspěšně reprezentovali na světových tanečních soutěžích:

Michaela Fořstová, Katka Krajíčková, Adá Šepková, Kristýna Nováková, Lenka Poláková, Petra Bačová, Lucka Minaříková, Lucka Hofmannová, Sarah Kubaričová, Katka Opálková, Monika Perglerová, Míša Kučabová, Míša Řeháková, Karolína Zahradková, Andrea Malcová, Hanka Barešová, Petr Winzberger, Mirek Milko, Jakub Zajac, Martin Tesař a Honza Ťoupalík.

Medaile z mistrovství světa přivezli: Ondra Bruschi, Radek Bruschi, Jirka Forman, David Procházka, Dominik Matulka, Lukáš Chvátal.

Ještě bych ráda zmínila ty, o nichž se nikde nemluví a kterých si nesmírně vážím. Rodiče našich tanečních reprezentantů, kteří svým dětem dělali a dělají trpělivě zázemí, doprovázejí je obětavě na soutěže a činnost tanečního oddělení nesmírně podporují. A pak také celou řadu dobrovolných spolupracovníků, a těch bylo za ta léta velké množství.

Důležitou změnou pro Dům dětí byla právní subjektivita příspěvkové organizace. Co zásadně nového zaměstnancům i dětem přinesla?

Dětem zrekonstruovaný Dům dětí, zaměstnancům větší pravomoci, a s tím i větší zodpovědnost, spoustu práce pro ředitele, nutnost neustálého vzdělávání, ale hlavně jistou svobodu v rozhodování. Dnes si troufnu říci, že bez právní subjektivity bychom asi sotva docílili přestavby a rekonstrukce budovy MDDM. Takhle forma hospodaření umožní organizaci se souhlasem jejího zřizovatele si vzít úvěr a cesta k uskutečnění i smělých plánů je otevřená. A to mi vyhovuje. Chce to ale i jistou střízlivost a odhad, zkrátka, když máš na tlačenkou s cibulí a desítku pivo, nemůžeš jít kaviár a zapíjet ho šampaňským.

Tím jsme se dostaly i k finanční stránce, kdo je vaším zřizovatelem ?

Zřizovatelem je Město Úvaly.

Kdekdo se dnes vymlouvá na nedostatek peněz jako hlavní překážku v čemkoli. Do jaké míry Tě svazují? Kdybys nebyla penězi omezená, co bys chtěla v budoucnu realizovat, pro děti organizovat? Určitě máš svůj sen?

Svazují i nesvazují. Jsou důležité, ale nejdůležitější je společný cíl, ke kterému jde zainteresovaná skupina lidí v souladu, jinak se vše vleče a prodražuje. Mým profesním snem je zajistit pro děti možnost trávit volný čas příjemně, účelně a ještě jim dát možnost dalšího rozvoje jejich osobnosti, a to za přijatelnou cenu. A v poslední době mě trápí nedostatek místa pro naše tanečnický a tak si sním o víceúčelovém sále, ve kterém by probíhala i celá plejáda kulturních aktivit pro všechny věkové kategorie úvalského obyvatelstva.

Letní tábor Janov

Nic nepřichází samo od sebe.

Při výběru spolupracovníků jsi měla šťastnou ruku. Z každé akce, kterou pořádáte je cítit, že jste v „domečku“ dobrá parta!

To ano, jsme tam spolu 18 let. Jen tak pro zajímavost: za tu dobu se vyměnilo 11 ministrů školství a 4 vedoucí odboru školství na okrese Praha-východ.

Jano, moc děkuji, že sis našla čas pro náš rozhovor. Jako tečku bych chtěla Tobě i všem vedoucím kroužků nejen svým jménem, ale určitě i jménem více jak 11 tisíc dětí a jejich rodičů poděkovat za všechno to, co se v domě dětí naučily, za spoustu legrace a nezapomenutelných zážitků z letních táborů i každodenních návštěv.

Věřím, že se Úvaláci těší na další výstavy a vůbec na všechno nové, co pro nás připravíte.

Hodně zdraví a úspěšný 21.školní rok.

Rozhovor vedla

Dana Poláková

členka sdružení Otevřené Úvaly

Jana Pospíšilová

nar.25.4.1954, vystudovala Gymnázium v Českém Brodě, Pedagogickou školu v Berouně a různá postgraduální studia týkající se její profese. Žije v Úvalech, je vdaná, matka dvou dětí, babička vnoučka prvňáčka. Původně učitelka v MŠ Úvaly Pražská, od r.1988 ve funkci ředitelky Městského domu dětí a mládeže Úvaly.

Když je SPR tupý

Srp je tradiční nástroj na vyžínání trávy. Na ostrosti tohoto nástroje závisí kromě vynaloženého úsilí i kvalita výsledné práce. V případě našeho SRPu, tedy strategického rozvojového plánu, je to s kvalitou obdobné.

V případě Úval se jedná o narychlo vytvořený materiál, který často předkládá tvrzení jako např. „vzdělanostní potenciál města je nízký a lze jej navýšit přílivem občanů díky nové výstavbě“, jímž nejen účelově podporuje výstavbu, ale ne příliš doceňuje kvalitu stávajících obyvatel – str. 81 bod 1. V jiných částech zase opisuje několik let stará prohlášení Výboru pro prevenci kriminality z minulého volebního období, viz str. 108-9.

Jak se dělá SRP za humny?

Že se zdaleka nemusí jednat o slohové cvičení jednotlivců,

ale práci občanů, sdružení, komisí a města svědčí úryvek ze Strategického plánu rozvoje města Rožnova pod Radhoštěm.

„Pro každou oblast byly v rámci pracovních skupin vytvořeny silné a slabé stránky, možné příležitosti a hrozby, které byly určující pro další postup prací, dále se na pracovních skupinách určovaly prioritní oblasti rozvoje a na závěr byly stanoveny konkrétní projekty, které budou v daném období městem realizovány.“

Materiál předložený a bohužel i schválený zastupitelstvem Úval postrádá právě to podstatné a to konkrétní projekty pro jednotlivé oblasti na základě provedené analýzy současného stavu a budoucích trendů. Povšimněte si, že právě toto podstatné konstatuje v závěru i odstavec z Rožnova pod Radhoštěm. Nehovořím již vůbec o aktivním zapojení občanů, sdružení a spolků.

Úvalský SPR je dle našeho názoru nástrojem tupým a tedy nefunkčním.

A proč nyní ve spěchu?

Přestože záměr vytvořit tento zásadní materiál celkem úspěšně převzala z našeho volebního programu většina volebních subjektů včetně ODS, na tento nepodařený pokus jsme museli čekat dva roky. Po předchozí době odkladů má nyní radnice pro změnu naspěch a apeluje na zastupitele, aby byli „obce-tvorní“ a neblokovali přísun finančních prostředků díky kusu papíru. A papír jak známo snese všechno. Důvodem pro bezodkladné schválení má být to, že existence SPRu je podmínkou pro čerpání dotací. To jsme ale věděli ještě před volbami. Spěchalo se na Hostín, digitální kino, zdravotní středisko, mateřskou školku a tak dále. Svědčí snad toto o jasné koncepci radních?

Proč proti vůli občanů?

Podněty, které předaly spolky a sdružení byly zapracovány jen v rozsahu vyhovujícím zájmu vedení města. Nejednalo se zdaleka jen o připomínky sdružení Otevřené Úvaly, ale např. Klubu přátel historie a přírody Úval a okolí (KPHPÚ) a dalších. Jako konkrétní případ může posloužit doporučení KPHPÚ neměnit vzrostlou zeleň podél komunikace u Homolky na transformační plochy s možnou výstavbou.

Zásadní však je, že ač je materiál plný doporučení a nezávazných kroků, které mohou být stejně dobře opomenuty jako realizovány, jedna věc je zachycena naprosto přesně. **Plán zobrazující rozvojové plochy budoucích Úval potvrzuje výstavbu i za plánovanou přeložkou kolínské silnice. Obchvaty měst se dělají proto, aby se obci doprava vyhnula, a ne ji protínala.** Vedení města však podobnou vizi nesdílí a vše podřizuje zájmům soukromého investora. Konečně schválením tohoto materiálu jako celku bychom dali fakticky souhlas s něčím, co kritizují snad všichni kromě ODS a MEI Holdingu.

Jaké mohou být následky?

Realisté si uvědomují, že městu již nyní hrozí odpor

budoucích obyvatel Hostína vůči výstavbě přeložky, na kterou toužebně čekají obce od Úval až po Běchovice. Odhad, jaký postoj k ní pak budou mít majitelé domů, jež tato vícepruhová silnice navíc oddělí od města a zanechá na straně Škvorce, nechám již na každém z Vás. Pevně však věříme, že pro stávající vedení není MÚ jen přestupní stanicí do krajského zastupitelstva a senátu, nýbrž že si plánuje budoucí problémy nejen vyvolat, ale i řešit.

Milan Švejnoha

zastupitel za sdružení Otevřené Úvaly

Lída Milerová

členka sdružení Otevřené Úvaly

Rekultivaci lomu v Riegrově ulici bude konečně dána šance

Čtenáři si možná pamatují na návrh našeho sdružení, který jsme před více než rokem přednesli na zastupitelstvu. Týkal se vytvoření areálu pro volnočasové aktivity mládeže v prostoru bývalého lomu v Riegrově ulici. Přestože byl projekt přijat mezi zastupiteli kladně a bylo starostovi města uložena jeho příprava, vedení města projekt zablokovalo. Pomineme-li politické důvody, pak největším problémem z jejich strany byla nemožnost a neschopnost vyklizení lomu od nepořádku a potřebného materiálu. Přes naše urgencye byl celý rok projekt u ledu. Je to škoda, protože v té době jsme měli personální i finanční možnosti projekt přinejmenším nastartovat.

Po posledním zasedání zastupitelstva města vysvitla projektu Lom nová naděje. Pan starosta předložil návrh na zahájení prací k vyklizení lomu a přípravu jeho rekultivace. Následně zastupitelstvo přijalo soubor usnesení, kterými ukládá tento návrh realizovat a do poloviny roku 2009 (!) provést kompletní vyklizení lomu a zajistit všechny potřebné administrativní kroky k zahájení vlastní rekultivace.

Neodpustím si otázku, proč trvalo rozhodnutí k tomuto kroku panu starostovi tak dlouho? Co jej konečně rozhoupalo k rozhodnutí v projektu pokračovat?

Že by to bylo tím, že s návrhem nepřichází naše sdružení, ale že byl použit ve studii centra města od studia A.LT architekti? Ať je to jak chce, bude naše sdružení tento projekt jednoznačně podporovat. Pokusíme se znovu oslovit velké investory s žádostí o finanční dar a v případě zájmu jsme připraveni pomoci městu s přípravou projektu, s organizačním a projektovým zajištěním a zejména se získáním dotací na tento prospěšný záměr.

Snad se tedy konečně dočkáme alespoň nějakého pokroku v této záležitosti. Snad nám skejťáci zatím neodrostou a konečně se dočkají kvalitního skateparku. Určitě nejen pro ně, ale i pro další generace mládeže v Úvalech bude tento areál užitečným prostorem pro příjemné strávení volného času a sportovního vyžití.

Michal Breda

zastupitel za sdružení Otevřené Úvaly

Přijímání dětí do mateřských škol v Úvalech – návrh bodového systému

Je září a od dubnového přijímacího řízení do školek uběhlo již spousta času, ale přesto se k tématu školek, kterému jsme se v minulém čísle Otevřených Úval věnovali poměrně dost prostoru, ještě jednou vracím.

Důvod je zřejmý. Přetlak dětí v mateřských školkách v okrese Praha východ se již stává pravidlem. Nejinak tomu je také v Úvalech. Vhodným řešením by mohl být bodový systém, jehož zavedení v Úvalech navrhujeme. Tento systém sám o sobě nedostatek míst ve školkách samozřejmě nevyřeší, ale proces přijímání dětí zpřehlední a zjednoduší. To jsou ostatně důvody, proč byl takový systém zaveden v okolních obcích, například v Klánovicích nebo Újezdě nad Lesy.

Jak bodové hodnocení funguje? Jednoduše. K určitému kritériu se přiřadí určitý počet bodů. Podle celkového získaného počtu bodů se pak vytvoří pořadí dětí a prvních x dětí je přijato, podle toho, kolik je ve školkách v daném školním roce k dispozici volných míst. Další děti v pořadí přicházejí na řadu jako náhradníci, pokud některé z již přijatých dětí do školky nenastoupí (např. se odstěhuje). Je to jasné, přehledné a rodiče se v tomto systému mohou dobře orientovat.

O zařazení dětí do školky obecně rozhoduje dle zákona ředitel, nikoliv zřizovatel. Obec má ale právo stanovit pravidla, když počet přihlášených dětí převyšuje počet dětí, které lze přijmout. Což je náš případ.

Dle toho jsou také nastavena kritéria pro přijímání dětí do mateřských školek v Úvalech, která jsou před zápisem pravidelně městským úřadem zveřejňována. Jsou to tato kritéria:

- poslední rok před zahájením povinné školní docházky
- trvalé bydliště dítěte a alespoň jednoho rodiče v Úvalech
- matka i otec zaměstnáni (rodič - samoživitel v zaměstnání upřednostněn)
- celodenní docházka do MŠ
- sourozenci již školku navštěvují
- dosažení věku dítěte 3 let v srpnu daného roku
- u loňského zápisu do MŠ dítě nebylo přijato a nenavštěvuje druhou MŠ

Obdobná kritéria jsou uplatňována všude. Jedině se domnívám, že u kritéria trvalého bydliště by měly být upřednostněny děti, jejichž rodiče mají v Úvalech trvalé bydliště oba, protože pro město – zřizovatele školky – je stav, kdy jsou ve městě hlášení oba rodiče přínosnější. U samoživitelů se toto kritérium samozřejmě bude chápat jako splněné, pokud pouze jeden rodič (samoživitel) bude mít bydliště v Úvalech. Kritérium trvalého bydliště také znamená nejvyšší bodový zisk, protože je důležité, aby do úvalských školek byly přednostně přijímány úvalské děti.

V bodovém systému se dále odrazí, zda dítě dosáhlo do začátku školního roku – nástupu do školky – věku tří let, dále zda bude navštěvovat školku celodenně a celoměsíčně. K bodovaným kritériím patří i to, zda rodiče pracují a rovněž mimořádné rodinné důvody (prokazatelné). V případě rovnosti bodů rozhoduje věk dítěte, a pokud toto nestačí tak los.

Návrh bodového hodnocení kritérií pro přijetí do mateřské školky jsme zaslali zastupitelům našeho města, správnímu odboru městského úřadu a konzultovali s pracovníky MŠ v Úvalech. Pokud bude všeobecný souhlas, návrh bude postoupen příslušnému odboru na Městském úřadě a v příštím roce, doufejme, již bude přijímací řízení do mateřských škol fungovat podle tohoto systému.

Návrh bodového systému si můžete stáhnout z našich webových stránek v sekci Dokumenty.

Jak byste přijímání do mateřských školek v Úvalech řešili Vy?

Využijte možnosti
a připomínejte návrh bodového systému!

Mirka Borecká

členka sdružení Otevřené Úvaly

Mateřskou školu Kollárova čeká rozšíření

Věříme, že tato zpráva potěší všechny rodiče předškoláků v Úvalech. 2. října rozhodlo zastupitelstvo města, že se mateřská škola v Kollárově ulici rozšíří o přístavbu, která zvýší její kapacitu o 40 dětí. Náklady na tuto přístavbu budou činit cca 6,5 mil. Kč.

Přístavba bude pravděpodobně realizována z montovaných buněk firmy KOMA (www.container.cz), jak bude vypadat můžete odvodit z obrázku v tomto článku.

zdroj: Koma modular constructions

Původní návrh vedení města zněl na přestavbu TESCO domečku u školy. Jsme rádi, že jsme prosadili náš názor (ale i dalších zastupitelů), že přestavba TESCO domečku je nevhodná z hlediska dopravního (další zahuštění dopravy na náměstí) i provozního (blízkost školy a potoka). A jsme rádi, že náš návrh na dostavbu mateřské školy v Kollárově (poprvé jsme jej zveřejnili v tomto roce v květnovém čísle našeho časopisu) byl zastupitelstvem a vedením města přijat.

Pokud půjde vše bez problémů, dočkají se Úvaly rozšířené mateřské školy již příští rok v září v novém školním roce.

Rozšíření mateřské školy v Kollárově bude řešit kapacitu předškolních zařízení v Úvalech po dobu příštích cca 3 let. S pokračující výstavbou na Hostíně (pokud se bude realizovat), bude pochopitelně nutné řešit předškolní zařízení v Úvalech komplexně, a to výstavbou zcela nového objektu.

Změny v organizaci vlakové dopravy

V souvislosti se zavedením nového jízdního řádu od 14.12.2008 dochází ke změnám časových poloh vlaků na trase Praha - Kolín a zpět. Zároveň z podnětu ROPIDu (Regionální Organizátor Pražské Integrované Dopravy) je navýšena četnost spojů z/do Prahy ve večerních hodinách a během víkendu a směrem z/do Kolína ve špičkách pracovních dnů.

Jízdní doba a dodržování jízdních řádů bude ovlivňováno v průběhu roku 2009 těmito faktory:

Pozitivní vliv bude mít dokončení Nového spojení v Praze, které urychlí příjezd/odjezd na Masarykovo nádraží a též dokončení podstatné části rekonstrukce železničního uzlu Kolín, což zamezí zpoždění vlaků na příjezdu do Úval.

Eliminaci všech zpoždění však bohužel nelze očekávat, protože bude pokračovat rekonstrukce úseku Libeň – Běchovice s částečným jednokolejným provozem. Doba modernizace této části 1. koridoru včetně výhybek ve stanici Praha Libeň je naplánována na 2-3 roky bude záviset na přísunu zdrojů ze státního rozpočtu. Během modernizace dochází k opravě všech staveb na trati (mostů, propustků atd.), výstavbě nových vyšších nástupišť, výměně trolejového vedení, kolejí a zabezpečovacího zařízení. Po ukončení modernizace dojde k navýšení maximální rychlosti až na 140km/h.

Jak zmíněno výše, dochází ke změně odjezdu vlaků z Prahy na xx.15 a xx.45 od 4.00 ráno do 23.00 včetně sobot a nedělí, nicméně část těchto vlaků mimo přepravní špičku (dopoledne a večer) a v So a Ne je konečná a výchozí již ze stanice Úvaly. Směrem do Kolína budou pokračovat vlaky v 30min intervalu během špičky pracovního dne. Obráceným směrem jsou stanoveny odjezdy v xx.29 a xx.59 s tím, že zůstávají zachovány 3 ranní posilové vlaky v přepravní špičce.

Upozorňuji, že podklady, z kterých jsou čerpány tyto informace, nejsou v době přípravy k tisku tohoto vydání časopisu ještě schváleny s konečnou platností a tudíž může k změnám při konečném schválení jízdního řádu.

V každém případě dostupný návrh dále zlepšuje dostupnost hromadné přepravy směrem do Prahy i do Kolína. Příjezdy a odjezdy navazujících autobusových spojů budou harmonizovány s časovými polohami vlaků. Konečné verze jízdního řádu bude k dispozici počátkem listopadu.

Richard Saidl

člen sdružení Otevřené Úvaly

K rekonstrukci nádraží v Úvalech

Asi jste si všimli, zejména pokud jezdíte často vlakem do práce do Prahy, že mezi Kyjemi a Počernicemi probíhá rekonstrukce železniční trati. Možná jste si položili otázku, kdy přijde na řadu trať a nádraží v Úvalech. Dle informací od Správy železniční dopravní cesty bude nádraží v Úvalech na řadě jako jedno z posledních. Důvodem je, že stále nebyla vyřešena odvolání některých majitelů rodinných domů v Úvalech proti plánované rekonstrukci. V tuto chvíli je aktuálně plánováno zahájení rekonstrukce nádraží a úvalské trati na druhou polovinu roku 2010, možná 2011. V případě, že tato odvolání nebudou v horizontu příštích cca 12 měsíců vyřešena, lze bohužel očekávat i posunutí tohoto termínu.

Zdravotní středisko z jiného úhlu

Úvodem nám dovoluňte konstatovat, že naše sdružení se plně staví za změny, které povedou ke zkvalitnění zdravotních služeb ve městě a v obecně rovněž podporujeme záměr pana MUDr. Mareše na jeho kompletní rekonstrukci a dostavbu současného zdravotního střediska (ZS). Máme však tyto čtyři základní podmínky:

1. Počet ordinací určených pro praktické lékaře, dětské lékaře a zubní lékaře, musí pokrýt požadavky města Úvaly i v době, kdy se město rozroste o území, proti kterému jsme hlasovali (Hostín).

2. Město umožní „odbydlet“ délkou nájmu nájemci jen takovou částku, kterou skutečně do stavby investoval (bez vybavení). Nebudou tedy propláceny získané dotace a stanovována dopředu délka nájmu bez znalosti skutečně realizovaných nákladů.

3. Nájemce ve spolupráci s městem vyřeší parkování v okolí zdravotního střediska.

4. Město nedoplatí vlastním majetkem na možné finanční problémy nájemce - investora.

Možná podoba projektu dostavby zdravotnického střediska.

Zdroj: Mareš s.r.o.

Důvodem, proč tyto principy deklarujeme takto otevřeně, je dosavadní nekonceptní postup vedení města ve spojení se zdravotním střediskem (ZS). Příkládáme stručný popis.

- V loňském roce bylo vypsáno výběrové řízení na pronájem zdravotního střediska. Jednou z podmínek bylo investovat do částečné údržby 4 miliony Kč. Vzhledem k tomu, že pronájem měl být na 10 + 3 roky, objekt by se díky přirozenému chátrání nakonec nacházel ještě v horším stavu než je nyní. Díky realistické úvaze nájemce pana MUDr. Mareše vznikl návrh kompletní rekonstrukce a dostavby ZS.

- Přestože rozšíření záměru nájemce neodpovídalo předchozímu výběrovému řízení z podzimu loňského roku, město nevypsalo nové. Zde je na místě zdůraznit, že smyslem výběrového řízení není pouze jeho průhlednost, ale rozhodujícím faktorem má být kvalita a výhodnost nabídky vycházející ze soutěže účastníků.

- Nový projekt nájemce obsahující zásadní rekonstrukci a přístavbu byl připraven de facto bez vědomí města byť v dobré víře, že tyto změny občané podpoří. Problém je v tom, že vedení města nedalo žádné písemné zadání k této rekonstrukci. Možná bychom pro akci radních v již tak typickém spěchu našli i pochopení. Nepochopitelné však je, že vedení města prosadilo proti vůli podstatné části občanů Úval a části zastupitelstva výstavbu Hostína a přitom nezadalo žádný požadavek na kapacitu při přípravě projektu střediska. Pokud tvrdíme, že vedení města chybí koncepce, tak toto je jen jeden z příkladů.

- Od počátku hovoří vedení města o částce 100 milionů Kč, do které zcela bez souvislostí zahrnuje i vybavení za 20 milionů Kč (po vrácení objektu zpět obci po dvaceti a více letech již samozřejmě převážně nepoužitelné!). Větší únik prostředků by však nastal, kdyby se sdružení OÚ neohradilo proti tomu, že součástí odbydlení nájemce bude i DOTACE. Tato je určena ve prospěch veřejnosti a je v přímé souvislosti s rekonstrukcí ZS ve vlastnictví obce. Jinými slovy pokud by nájemce – investor stavěl na zelené louce, pak by tuto dotaci nezískal. Pan starosta Šťastný dosud prosazoval pronájem na

50 let a to **bez jakékoliv ekonomické analýzy**. V případě, že výše dotace může dle slov investora dosáhnout až 60%, pak se jedná o 48 milionů Kč, o které mohla být obec připravena neehospodárným postupem. Je to hodně nebo málo?

Závěrem

ODS se chváří získáním prostředků v desítkách milionů v případě Hostína. Nejedná se však o nic jiného než o předčerpáný příspěvek, který by za stejnou plochu musel zaplatit každý jiný stavitel podle obecní vyhlášky.

Ve světle těchto „zisků“ se nám ztráta v hodnotě téměř padesáti milionů jeví jako neakceptovatelná.

Milan Švejnoha

zastupitel za sdružení Otevřené Úvaly

Nerudovské „kam s ním“?

K otázce „odpadů“ v Úvalech, jaká je současná situace?

Rozšíření činnosti sběrného dvora, které bylo zahájeno od 1. července 2008 bylo po prvních dvou měsících činnosti vyhodnoceno se zjištěním, že sběrný dvůr je hojně využíván občany města a to hlavně těmi, kteří se potřebují zbavit odpadu okamžitě, neboť jej nemají kde skladovat až do doby přistavování kontejnerů (jarní a podzimní kolečko) nebo jej skladovat prostě nechtějí. Činnost sběrného dvora byla jednoznačně vyhodnocena jako pozitivní nejen pro občany, ale i pro město, neboť ve sběrném dvoře je ještě část odložených odpadů vytříděna a stane se druhotnou surovinou, takže není ukládána na skládky. Zbylé odpady jsou odváženy na skládky odpadů, přičemž v našem případě město neplatí za objem, ale za váhu, což je jednoznačně levnější. Při vyhodnocování bylo nutno vzít na zřetel připomínky našich starších spoluobčanů nebo zdravotně postižených, dále těch, kteří nemají možnost vlastní dopravy odpadů do sběrného dvora nebo bydlí ve vzdálených částech Úval, kteří volají po zachování přistavování kontejnerů třeba i v omezené míře. Na základě vyhodnocení činnosti sběrného dvora a připomínek výše uvedené skupiny občanů, bylo přistoupeno k tomu, že podzimní a jarní přistavování kontejnerů nebude úplně zrušeno, tak jak byli občané Úval informováni v měsíčníku Život Úval, ale budou přistaveny kontejnery o polovičním objemu při zachování počtu stanovišť. O této změně jsou občané informováni v říjnovém vydání měsíčníku Život Úval.

Nadále by neměl být v Úvalech organizován svoz odpadu z určitých pevných, pro nás už zažitých stanovišť.

Můžete nám sdělit, kdy to bude naposledy?

„Podzimní a jarní“ kolečko - svoz odpadů bude organizován i nadále, ale s tím rozdílem, že budou přistavovány kontejnery o polovičním objemu (9 m³), bude zachován jejich počet i zažitá stanoviště. Došlo ke změně přistavování – v 8.00 hod. přistavení v 17. 00 téhož dne odvoz (nelze nechávat přes noc z důvodů krádeží kontejnerů tohoto typu). V jednom dni budou kontejnery přistaveny na dvě stanoviště a budou pod střídavým dohledem pracovníka svozové firmy. Rozsah informací je uveden v říjnovém vydání ŽÚ.

Hlavní roli v rozhodnutích hrály finanční nároky na takovou akci. Můžete říci našim čtenářům, kolik řádově stál podobný svoz ročně?

Jarní a podzimní svoz přistavovaných kontejnerů stál město 740 000,- Kč s tím, že vzhledem k navyšování nákladů (zvyšování poplatku na skládkách dle zákona a nárůst cen pohonných hmot) svozové firmy předem upozorňují na zvýšení cen za své služby. Kombinace sběrný dvůr a objemově omezené jarní a podzimní kolečko při platbách za váhu a ne za objem nejen zajistí širší možnosti odkládání odpadů, ale zarazí i avizovaný nárůst nákladů.

Pro srovnání, kolik stála řádově likvidace jedné z velkých a problematických skládek na výjezdu z Úval směrem na Přešimasy? Neobáváte se nárůstu „nepěkných zákoutí“ v okolí města?

Nepovolená skládka na Přešimasy postupně vznikala již v osmdesátých a devadesátých letech minulého století. Její likvidace stála 935 000,- Kč. Na její likvidaci přispěl tehdejší Okresní úřad Praha – východ částkou 500 000,- Kč z fondu pro krizové situace. Městu nebyla ČIŽP udělena pokuta neboť ve velmi krátkém termínu skládku zlikvidovalo. Náklady na likvidaci šly na město, neboť podle tehdy platného zákona o odpadech obce zodpovídaly za veškeré černé skládky vzniklé na veřejně přístupných pozemcích. V současné době je problém černých skládek na vlastníkově pozemku, přičemž obec musí ze svých nákladů řešit pouze případy, kdy se jedná o nebezpečné odpady a není znám viník odložení.

Vznik „nepěkných zákoutí“ v okolí města a občas i v něm není problémem zajištění možností, kam mohou občané odpady odkládat, ale je dán chováním některých našich spoluobčanů, kteří i přes dané možnosti odpady vyhazují do příkopů při silnicích, do lesa i na pozemek svého souseda. V některých případech se jedná i o odpad z podnikatelské činnosti nebo od občanů mimo Úvaly. Postihnout lze však jen tu osobu, která je při odhazování odpadu přistižena.

Máte pravdu, že celý problém je v osobním přístupu jednotlivce. Postrádá veškerou logiku, když už nashromážděný odpad připravím do tašek a pytlů, proč ho potom neodvezu ke sběrným kontejnerům, do sběrného dvora, ale do lesa nebo pár metrů za posledním domem do příkopu, nebo i hůře doprostřed města k toku Výmoly, popřípadě sousedovi na pozemek?

Jedná se o rozšíření odvozu komunálního odpadu s firmou ASA? Konkrétně např. každý týden i v letním období?

Zatím se s firmou A.S.A. nejedná o rozšíření odvozu komunálního odpadu (popelnice) v letním období každý týden. Tato skutečnost je dána tím, že poplatek za odpady je zatím ještě stále omezen částkou do 500,- Kč na osobu a rok, která je skutečnými náklady překračována, přičemž při častějším odvozu by šly náklady nahoru, ale někteří z obyvatel by se nechtěli vzdát současných nádob za nádoby o menším objemu. Řešením stále narůstajícího množství komunálního odpadu odkládaného do popelnic je mimo předcházení vzniku odpadů a jeho lepší třídění i případné zavedení nádob na kuchyňské zbytky a odpad rostlinného původu, který lze následně kompostovat (zatím však není v bližším okolí žádná kompostárna). V současné době se ověřuje i jiný systém odkládání tříděných odpadů (sklo, papír, plasty apod.).

Z vlastní zkušenosti víme o dobré organizaci a možnostech, jaké představuje pro obyvatele Úval sběrný dvůr, ale ne pro všechny. Myslí se v této souvislosti na starší občany, nebo na ty, kteří jsou nějak zdravotně hendikepováni? Můžete využít této příležitosti a znovu co nejjednodušeji vysvětlit podmínky fungování sběrného dvora?

V souvislosti se sběrným dvorem mohou starší nebo hendikepovaní občané, pokud jim nejsou schopni pomoc i jejich většinou mladší rodinní příslušníci, využít jarního nebo podzimního kolečka, ve zvlášť odůvodněných případech, kterých není zajisté mnoho, mohou požádat město o pomoc, např. s odvozem odpadů (pouze zaplatí náklady na dopravu).

Fungování sběrného dvora bylo obsažně vysvětleno v červnovém vydání měsíčníku Život Úval a ve zkrácené podobě pak v zářijovém vydání. Bylo zjištěno, že část obyvatel články vůbec nečetla nebo jen jejich část.

Mohl byste našim čtenářům přiblížit největší problém, úkol, který bude muset v nejbližším období řešit odbor životního prostředí v Úvalech?

Odbor životního prostředí ve vztahu právě k životnímu prostředí musí řešit celou řadu problémů často ve spolupráci s jinými odbory, orgány státní správy včetně různých úřadů a inspekcí, jako je znečišťování veřejně přístupných pozemků, zarůstání a neudržování pozemků, týrání zvířat, poškozování lesa, zajištění motorových vozidel hlavně motocyklů a čtyřkolek mimo místa k tomu určená, poškozování dřevin, vodotečí, informačních značení v přírodě a mnoho dalšího. Prioritním problémem, který je třeba v současné době nutno řešit, jsou odpady. Pracuje se např. na změně způsobu odkládání s tříděnými odpady jako sklo, papír, plasty, případně další, který by nutil k lepšímu třídění a nakládání s těmito komoditami. Celý systém nakládání a likvidace odpadů bude nucen doznat změn, aby co nejvíce odpadů bylo zpětně využito a na skládky

šlo co nejmenší množství a tím se snižovaly i náklady obcí (skládkovné dle platné legislativy bude stále navyšováno).

Jakou konkrétní pomoc ze strany organizací a spolků, které působí v Úvalech, byste v oblasti životního prostředí přivítali?

V současné době je to fyzická pomoc při likvidaci některých menších černých skládek včetně, nebát se aktivně vystoupit přímo na místě proti přistížené osobě, která odhazuje odpady do volné přírody nebo do vytríděných odpadů odhazuje bez ladu a skladu odpady netříděné a ničí usilí osob které vzorně třídí. Dále je to pomoc při úpravě některých pěšin a stezek v obecních lesích upravením jejich povrchů, výřezem křovin vrůstajících do nich, osazením přírodních laviček na průhledových místech včetně informačních tabulí.

Bohuslav Prokůpek „něco o sobě“ .....

Po vystudování lesnické školy a absolvování základní vojenské služby jsem 26 let nepřetržitě pracoval u státních lesů a následně Lesů ČR od nejnižší technické funkce až po funkci vedoucího polesí a následně vedoucího lesní správy. V roce 1994 jsem odešel ze státních lesů jako mnoho mých kolegů z důvodu nesouhlasu s nově zaváděnými způsoby hospodaření podřízenými maximálnímu zisku bez ohledu na následný stav lesa. Rok a půl jsem pracoval jako výrobní ředitel soukromé dřevozpracující firmy, od které jsem v prosinci 1995 přešel (do té doby zastupitel města) na MěÚ Úvaly do nově vznikajícího útvaru životního prostředí. Od tohoto roku 1995 jsem na tomto útvaru a následně odboru postupně pracoval jako samostatný referent a následně vedoucí odboru s přestávkou, kdy byl odbor zrušen a byl součástí odboru investic a životního prostředí a tehdy jsem pracoval opět jako samostatný referent pro oblast životního prostředí. Po posledních volbách byl opět vytvořen odbor životního prostředí a nově i územního plánování, na kterém na základě výběrového řízení pracuji ve funkci vedoucího odboru až do současné doby.

Malý příspěvek našeho sdružení k biodiverzitě v Úvalech

Rozvoj našeho města a jeho přírodního prostředí nezávisí jen na velkých akcích jako je budování základní infrastruktury, škol, školek, dětských hřišť a parků, ale i na drobnostech, které přispívají ke zlepšení našeho životního prostředí.

Jednou z takových drobností je i náš příspěvek pro podporu rozvoje drobného zpěvného ptactva. Ve spolupráci s Českou

společností ornitologickou a po konzultaci s odborem životního prostředí MěÚ Úvaly jsme nechali vyrobit šest budek pro sýkorky, které nainstalujeme do jednotlivých parčíků. Dvě budky budou umístěny do parčíku Josefa Nachlingera, další do lesoparku u zdravotního střediska. Čtvrtá bude umístěna ke škole u památníku padlých v první světové válce. Zbývající dvě budou umístěny na Vinici.

Věříme, že i když se jedná o drobnost, tak i ta přispěje k příjemnějšímu prostředí v našem městě

Petr Urban

člen sdružení Otevřené Úvaly

Podle kritérií Světové unie ochrany přírody je v současné době ohroženo vyhynutím 10-30% druhů savců, ptáků a obojživelníků. Proto jsme se rozhodli něco málo přispět k zachování živočišných druhů v Úvalech. Pokud byste chtěli taky přispět svými nápady nebo pomocí, rádi Vás uvítáme. Více lidí, kteří mají stejnou myšlenku a program, více dokáže.

Zónová čtyřicítka v Úvalech nebo projekt Shared Space?

V průběhu září došlo v Úvalech k rozsáhlé změně dopravního značení. Jednou z nejmarkantnějších změn je zavedení plošné zóny 40 km/h v Úvalech. Autoři této změny byli zřejmě vedeni v Čechách převládajícím názorem, že cestou k větší bezpečnosti chodců v ulicích nejsou jejich stavebně technické úpravy, ale dopravní značky s omezením rychlosti a číhající (nejlépe městskou) policií hned za nimi.

Že je to názor nesmyslný, se přesvědčujeme denně na vlastní kůži. Naopak, kombinace zónových omezení rychlosti i tam, kde nedává valného smyslu, vede k tomu, že pak dopravní značení nerespektuje skoro nikdo a občasné akce policie na měření rychlosti řidičům splývají s buzerací.

I z tohoto důvodu se proti zavedení zónových čtyřicítek postavila dopravní komise rady města. Tato komise také doporučovala, aby byly v Úvalech zrušeny i plošné třicítka, protože je stejně nikdo nedodržel. Ve všech těchto případech jsme doporučovali úseková omezení rychlosti v místech, kde dochází k častému setkávání chodců a aut. Bohužel, z neznámého důvodu nebyla doporučení komise vyslyšena. Opět se tedy musíme ptát (podobně jako u komise stavební), k čemu tuto komisi máme, když na její doporučení nikdo nehledí...

V této věci zastávám názor opačný: větší bezpečnosti chodců přispějí spíše technická opatření (například výstavba stále chybějícího chodníku v Jirenské, případě ostrůvky pro přecházející chodce) než dopravní značky. Naopak se domnívám,

že dopravních značek je v Úvalech a ČR obecně přemíra, což paradoxně vede k rozptylování řidičů a tím i většímu ohrožení chodců.

Z tohoto hlediska považují obnovu dopravního značení v Úvalech za vyhozené peníze a promrhanou příležitost.

Jaké řešení bych navrhoval?

1) připojení Úval, jako prvního českého města k projektu Shared Space. Filosofie projektu spočívá v převratné myšlence, že nadbytek značek řidiče mate a paradoxně tak způsobuje nebezpečné situace. Automobilisté dle průzkumů prováděných v SRN dopravní značení stejně ze 60 procent ignorují (nemyslím si, že v Čechách je to jinak).

Města zapojená do projekt Shared space proto pojalo komunikace jako místo společného soužití všech účastníků provozu. A bez dopravních značek, chodníků a semaforů. chodníky a ulice jsou často rozlišeny jen odlišnou barvou asfaltu nebo druhem dlažby. Řidiči, chodci a cyklisté se zároveň musí připravit na to, že vozovka patří všem – autům, chodcům, cyklistům a jiným sportovcům. Když se auto propracovalo před desítkami let v běžnou součást života měst, dostalo silnici vyhrazenou často jen pro sebe. Postupem času se ale ukázalo, že řidiči vůbec nepočítají s tím, že by se vedle aut mělo na vozovkách vyskytovat něco jiného, třeba chodec nebo cyklista. A proto dochází k nehodám.

V podmínkách Úval by připojení se k projektu Shared space znamenalo především odstranění dopravních značek z centra (intravilánu) města a zavedení pravidla pravé ruky. Koneckonců, podobným směrem se vydává i studie architektů z ALT Architekti při regeneraci Náměstí Arnošta z Pardubic.

Případá Vám to nesmyslné a nefunkční? Pak by tento projekt nemohl fungovat v Brightonu (Anglie, 247 000 obyvatel), Bohmte (SRN, 11 000 obyvatel), Endingendu a dalších městech. Více o projektu se dozvíte na www.shared-space.org

Olderberkoop - Shared space v praxi

Bohmte – Bremerstrasse před

Bohmte – Bremerstrasse po

2) technická opatření v širším centru a na okrajích – retardéry, ostrůvky pro chodce, šikany – zúžení komunikací, zjednosměrnění provozu na vybraných komunikacích (více informací viz www.otevreneuvaly.cz, rubrika Co prosazujeme, sekce Doprava)

3) úsekové omezení rychlosti na nebezpečných místech (křižovatka Jirenská, přeložka I/12 přechod do Radlické čtvrti a na Slovany).

Jsem přesvědčen, že z dlouhodobého hlediska by tato opatření byla účastníky silničního provozu přijata kladněji a s vyšším efektem, než nesmyslné zaplácání města „čtyřicítkami“

Petr Borecký

předseda sdružení Otevřené Úvaly

Navštívili jsme Úvaly na Moravě

Nejen aktivitami kolem našeho města je člověk živ. Ta část členů našeho sdružení, která má ráda burčák, se vypravila na jižní Moravu na průzkum tajemství místních vinných sklípků. A když už jsme byli v Lednicko – Valtické oblasti, řekli jsme si, že musíme navštívit vesničku téhož jména jako má naše město – Úvaly.

Pár fotografií z Úval najdete na následující straně a nyní si řekněme něco o historii této obce, která s naším městem sdílí své jméno.

S největší pravděpodobností Úvaly vznikly kolonizací kraje v okolí Valtic pasovskými biskupy po tzv. Řezenském míru v r. 1041, kdy kraj severně od Dunaje připadl německému císaři Jindřichu III.

Z roku 1269 pochází první písemná zmínka o „Garsenthalu“. Pozdější Garschönthal byl od samého počátku závislý na nedalekém rakouském panství Falkenstein (dnes turisticky vyhledávaná zřícenina na dohled z Úval). V průběhu husitských válek obec a její obyvatelstvo velmi trpělo v důsledku své polohy. V letech 1841 - 1843 byla přistavěna větší kaple, jelikož ta současná pojmulala jen 50 osob a v roce 1883 byl kostel vystavěn do dnešní podoby a vysvěcen. Správní příslušnost obce byla později často měněna. Původní připojení k okresu Poysdorf (dnešní Rakousko) zaniklo po vzniku soudního okresu Valtice v r.1867, a po připojení k Československé republice byly Úvaly připojeny k okresu Mikulov (1920).

V době největšího rozmachu v obci byli: 2 kováři, pekárna, hostinec, tesařství, 4 obuvníci, 2 holiči, hasičská zbrojnice, cihelna zaměstnávající asi 60 osob. Samozřejmě velkou tradicí tu má vinařství, Úvaly byly známé rozlehlými vinnými sklepy, nebyl výjimkou sklep, kam mohl vjet povoz s koňmi, nicméně po roce 1968 byla velká část zasypaná z důvodu útěků do Rakouska právě těmito chodbami.

V dubnu 1945 byla obec obsazena ruskými vojáky a rok na to začalo vysídlování místních obyvatel německého původu. 85% z nich zůstalo v Rakousku, 15% přesídlilo do Německa a dva obyvatelé se usadili až v daleké Austrálii. Pro Úvaly, které byly po několik staletí rozvinutou obcí, na místní poměry velmi bohatou, s výstavními domy, statkáři a kočáry, nastalo období úpadku a takřka zániku. Obecní škola zanikla a na místo vysídlenců přicházeli lidé z vnitrozemí, převážně bez vztahu k místní krajině, bouraly se celé statky, cihelna. Stavební materiál byl z velké části odvezen do Valtic.

Takřka vše dobové a stylové vybavení bylo spáleno nebo zničeno. V roce 1964 byla tato, tehdy již upadající vesnička, sloučena s nedalekými Valticemi. V následujících desetiletích se obec nacházela v první linii železné opony, vstup byl jen na

propustku, vše bylo hlídáno všudypřítomnou pohraniční stráží a výstavba či údržba domů byla zakázána. Tehdejší státní orgány celou dobu usilovaly o zničení a vybydlení vesnice kvůli blízkosti hraniční čáry s tehdejší „nepřátelským“ Rakouskem. Úvaly obývalo jen několik málo desítek obyvatel.

V době po revoluci 1989 byl hraniční režim uvolněn a Úvaly byly jen pozvolna osídlovány a vzpamatovávaly z předchozích let. V posledních letech dochází v Úvalech k obnovování starých tradic jako jsou Úvalské hody a dále k opravám a znovuobjevování vinných sklepů, které byly zasypany či zbořeny. V roce 2007 byl za přispění Evropské Unie opraven nedaleký Úvalský rybník a v roce 2008 obyvatelům i turistům velmi pomohlo zavedení Schengenského prostoru a tedy zrušení pohraničních kontrol.

Úvaly v roce 1902

Úvaly první polovina 20. století

Při psaní tohoto článku byly využity informace z www.sklepyuvaly.cz.

Petra Kyselová

členka sdružení Otevřené Úvaly

Chtěli bychom dětské hřiště v naší čtvrti ...
 Chtěli bychom se projet po cyklostezce ...
 Chceme vědět víc o tom, co se děje Úvalech ...

Máme nápad ...

pojd'te Vaše nápady a přání realizovat s námi! Víme jak na to, a teď víme, že platí

..... I Ty můžeš změnit své město ....!

Znáte některého z našich členů? Kontaktujte jej. Své náměty a připomínky můžete psát na sdruzeni@otevreneuvaly.cz nebo je vhodit do schránky vedle naší informační tabule v Pražské ulici č.p. 142.

Znáte některého z našich členů? Zeptejte se jich! www.otevreneuvaly.cz

Před rokem a nyní ...

